

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 7Csp/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220200365
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kolárik
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:2220200365.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudcom JUDr. Andrejom Kolárikom v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, sídlo: Mýtna 48, 811 07 Bratislava, zast.: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovaným: 1/ J. R., nar.: XX. XX. XXXX, bydlisko: R. XXXX/XX, XXX XX Š., a 2/ J. R., nar.: XX. XX. XXXX, bydlisko: R. XXXX/XX, XXX XX Š., obaja zast. JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 14 365,07 EUR s prísl., takto

rozhodol:

I. V časti o zaplatenie sumy 43,93 EUR s prislúchajúcim úrokom z omeškania a v časti o zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky v sume 61,24 EUR sa konanie zastavuje.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamieta.

III. Žalovaní majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca (v čase podania žaloby Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, ktorá počas konania postúpila pohľadávku na Intrum Slovakia s.r.o. - vid'. odsek 3 rozsudku) sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 03. 02. 2020 domáhal zaplatenia sumy 14 365,07 EUR s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca je právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s VÚB, a.s.. Žalobca a žalovaní uzatvorili spolu dňa XX. XX. XXXX zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalobca žalovaným pôžičku vo výške 14 100,- EUR. Podľa zmluvy o pôžičke mali žalovaní splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 283,77 EUR, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 34 052,40 EUR. Žalovaní porušili svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky, riadne a včas. Žalobca preto s poukazom na § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyzval žalovaných listom z dňa 26. 04. 2017 - Predžalobná upomienka na úhradu dlžných splátok, na čo im poskytol dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalobca žalovaných upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaní ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradili. Žalobca dňa 19. 06. 2017 úver zosplatiť, o čom boli žalovaní informovaní listom z 21. 06. 2017 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. K zosplateniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Celkový dlh žalovaných ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 14 365,07 EUR. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde bežná doba doručenia je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 1 693,26 EUR, si Žalobca v tomto konaní neuplatnil. Ku dňu podania žaloby mali žalovaní

uhradiť sumu 18 886,73 EUR, ako je uvedené v Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Splátka“. Ku dňu podania žaloby žalovaní uhradili sumu 4 582,90 EUR, ktoré sú riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Súčasťou pohľadávky žalobcu sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením t.j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Uvedené náklady žalobca eviduje v Prehľade splátok a úhrad (v stĺpci „MP3“) vo výške 61,24 EUR. Výsledná žalovaná suma je daná súčtom istiny 18 886,73 EUR a nákladov 61,24 EUR, od čoho sa odčíta suma, ktorú dosiaľ žalovaní uhradili, t.j. 4 582,90 EUR. Výsledkom je suma 14 365,07 EUR, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatnil.

2. Na podporu svojich tvrdení žalobca k žalobe pripojil nasledovné listinné dôkazy: Notárska zápisnica N XXXX/XXXX (č.l. 8 - 16), Zmluva o spotrebiteľskom úvere, Zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX (č.l. 18 - 26), Predžalobná upomienka s doručenkami (č.l. 27 - 29), Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (č.l. 30), Prehľad splátok a úhrad (č.l. 31 - 33).

3. Podaním z 31. 07. 2020 žalobca navrhol, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., ktorá žalovanú pohľadávku nadobudla na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok (register OpP sp. zn. 1OpP/3/2018) v spojení so Žiadosťou o postúpenie a prevod zo 07. 07. 2020, a to s účinnosťou k 22. 07. 2020. Tunajší súd zmenu na strane žalobcu pripustil uznesením sp. zn. 7Csp/6/2020-138 z 13. 11. 2020.

4. Žalovaní reagovali na žalobu odporom podaným dňa 28. 07. 2020 proti platobnému rozkazu vydanému tunajším súdom pod sp. zn. 7Csp/6/2020 z 02. 07. 2020. Žalobcom uplatnený nárok neuznali a navrhli, aby súd žalobu zamietol. Namietali, že žalobca v žalobe neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta. Poukázali na § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca tiež nepreukázal, že by nárok na zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky označený v prehľade úhrad a splátok ako MP3 bol v súlade so zákonom. Žalobca nepredložil žiadne listinné dôkazy, ktoré by preukazovali vznik nákladov na vymáhanie pohľadávky a v tejto časti žalobného návrhu neuniesol dôkazné bremeno. Ďalej, podľa názoru žalovaných zo strany žalobcu neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca nepredložil doručenkú k oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti. Žalobca v podanom žalobnom návrhu uvádza, že najskôr zaslal žalovanému predžalobnú upomienku a následne oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu. Takéto oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru nemôže spôsobovať žiadne právne následky, keďže žalobca nepredložil doručenkú k tomuto oznámeniu. Žalovaní v tejto súvislosti poukázali na § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 129/2010. Keďže žalobca nepredložil listinný dôkaz o tom, že sa oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dostalo do sféry dispozície žalovaných, žalobca nepreukázal, že žalovaní mali objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, a preto neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca teda nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Dôkazy k svojmu podaniu žalovaní nepripojili, ani nenavrhli vykonať.

5. Žalobca reagoval replikou z 12. 05. 2021. Oznámil, že žalovaní dňa 19. 12. 2019 vykonali úhradu vo výške 43,93 EUR. Z dôvodu čiastkovej platby zobral žalobca žalobu v časti o zaplatenie sumy 43,93 EUR s prislúchajúcim úrokom z omeškania späť. Žalobu zobral späť tiež v časti o zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky v sume 61,24 EUR s prísl.. Navrhol, aby súd vo vyššie uvedenej časti konanie zastavil. Po čiastočnom späťvzati žaloby sa žalobca domáha, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 14 259,90 EUR, úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 14 303,83 EUR od 27. 06. 2017 do 19. 12. 2019, úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 14 259,90 EUR od 20. 12. 2019 do dňa zaplatenia, a to všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, a aby priznal žalobcovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v celom rozsahu. Vo vzťahu k overovaniu bonity žalovaných žalobca poukázal na to, že občianske preukazy žalovaných neboli žiadnym spôsobom odcudzené a klienti spĺňali štandardné riskové podmienky. Klienti podpisom danej zmluvy prehlásili, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaní taktiež prehlásili, že ku dňu podpisu zmluvy im neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie ich záväzku. Uvedené vyhlásenia sú súčasťou uzatvorenej zmluvy, teda žalovaní mali možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporovali. Zmluvné podmienky boli žalovanými riadne

podpísané. Žalovaní zároveň z titulu zamestnancov preukázali výšku ich mesačného príjmu a na druhej strane aj mesačné výdavky. K zmluve boli doložené doklady ako kópia platných občianskych preukazov, kópia aktuálnych výpisov z bankového účtu, kde je uvedená výška príjmu a odosielateľ príjmu, výplatné pásky za posledné 2 mesiace a doklady potvrdzujúce adresu. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovanými uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalobca nemá dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovaným riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohol mať vedomosť. Pokiaľ ide o zosplatnenie úveru z pohľadu § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, žalobca poukázal na to, že v zmysle čl. 12 bod 12.2 zmluvných podmienok zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli, že: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok Pôžičky žiadať od Klienta zaplatenie celej pohľadávky Spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť Pôžičky), ak je Klient v omeškaní s úhradou jednej Splátky alebo čiastočného plnenia jednej Splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.“ Vzhľadom na uvedené, nakoľko boli žalovaní preukázateľne v omeškaní viac ako 90 dní so zaplatením splátky splatnej v mesiaci 02/2017, boli veriteľom formou predžalobnej upomienky vyzvaní na zaplatenie, pričom boli zároveň upozornení na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Predmetnú písomnosť žalovaní riadne prevzali dňa 11. 05. 2017, čo potvrdili aj svojimi vlastnoručnými podpismi na doručenkách. Tieto boli konajúcemu súdu predložené ako príloha spolu so žalobou. Nakoľko zo strany žalovaných neprišlo k náprave platobnej disciplíny, náš veriteľ pristúpil k zosplatneniu pohľadávky v celosti, a to ku dňu 19. 06. 2017. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti bolo žalovaným zasielané prostredníctvom obyčajnej listovej zásielky dňa 21. 06. 2017, doručenkou preto žalobca nedisponuje. Predmetná písomnosť však má iba deklaratórne účinky, žalovaní sa preto mohli o zosplatnenie dozvedieť najneskôr z podanej žaloby. Preto podmienky vyžadované v § 53 ods. 9 OZ pre zosplatnenie pohľadávky v celosti boli splnené.

6. Na podporu svojich tvrdení žalobca k replike pripojil nasledovné listinné dôkazy: Zmluva o spotrebiteľskom úvere, Zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky č. XXXXXXXXXX so sprievodnou dokumentáciou (č.l. 159 - 179), Všeobecné poisťovné podmienky pre poistenie schopnosti splácať (č.l. 180 - 184), výpis z účtu žalovaného v 1. rade k 30. 09. 2015 (č.l. 209), potvrdenie o mzde (č.l. 210), kópia platobného dokladu SIPO II na úhradu koncesionárskych poplatkov (č.l. 211), kópia občianskych preukazov žalovaných (č.l. 212).

7. Žalovaní reagovali podaniami z 12. 07. 2021, 25. 04. 2022 a 26. 04. 2022. Poukázali na to, že splátka v zmluve s poistením je uvedená vo výške 227,20 EUR, bez poistenia 218,67 EUR, avšak v žalobe a v Prehľade splátok je uvedená splátka 283,77 EUR, čo robí žalobu zmätočnou. Ďalej, v zmluve chýba podstatná náležitosť, konkrétne termín konečnej splatnosti úveru označený dátumom, a preto je úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobca tvrdí, že žalovaní zaplatili celkom sumu 4 582,90 EUR, čo zodpovedá 20 splátkam; preto žalovaní nemohli byť v omeškaní s uhradením splátky za mesiac 02/2017. Žalovaní ďalej popreli, že im bol úver poskytnutý; žalobca by mal predložiť dôkaz o poskytnutí úveru. Spochybnili podpisy na zmluve a uviedli, že zmluvu v Šamoríne nikdy neuzavreli. Žalovaní tiež namietli neplatnosť postúpenia pohľadávky s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch, opierajúc sa o rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017, 7 Cdo 26/2017, 1 Obdo 92/2018 a rozhodnutie KS TN sp. zn. 19CoCsp 28/2020. Žalovaní zopakovali, že veriteľ neskúmal ich schopnosť splácať úver s odbornou starostlivosťou (v čase uzavretia pritom žalovaný bol evidovaný ako dlžník voči viacerým veriteľom, voči ktorým bol v omeškaní s plnením záväzkov), hrubo porušil § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda úver je bezúročný a bez poplatkov a veriteľ nebol oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je preto neplatným právnym úkonom. Keďže v čase postúpenia pohľadávky nenastala konečná splatnosť úveru, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru, čo je v rozpore s § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, postúpenie je neplatné pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca v konaní nemá aktívnu vecnú legitímáciu.

8. Žalobca reagoval podaním z 11. 05. 2022. Pokiaľ ide o označenie zmluvy, identifikátor pod č. XXXXXXXX je interným identifikačným označením úveru poskytnutého žalovanému na základe v spore predloženej úverovej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX. Uvedený identifikátor je používaný v informačnom systéme žalobcu, ako aj vo všetkých dokumentoch súvisiacich s predloženou úverovou zmluvou (napr. predžalobná upomienka pod č. XXXXXXXX, prehľad splátok a úhrad pod č. XXXXXXXX). Bez ohľadu na formálne číselné označenie úverovej zmluvy, z predložených dôkazov niet pochyb, že nárok uplatnený v tomto spore pochádza z neplnenej úverovej zmluvy, ktorá bola priložená ako dôkaz k žalobe. Uvedené

vyplýva aj z dokumentu priloženého spolu so žalobou - Info k žiadosti XXXXXXXXXXXX. Čo sa týka námietky ohľadne výšky splátky uvedenej v zmluve a výšky splátky uvedenej v prehľade splátok a úhrad, k tomuto žalobca uviedol, že nakoľko klient nezdokladoval účel poskytnutia pôžičky, došlo k navýšeniu úrokovej sadzby a tým pádom aj navýšeniu mesačnej splátky, pričom všetky dokumenty boli klientovi zaslané. K podaniu žalobca opakovane priložil zmluvu o úvere a niektoré ďalšie dokumenty, ktoré predložil v konaní už skôr.

9. Spolu s podaním z 29. 11. 2022, ktorým ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, žalobca predložil potvrdenie o poskytnutí úveru (č.l. 296).

10. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 09. 12. 2022. Súd vykonal dokazovanie zo všetkých listinných dôkazov založených v spise a dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom.

11. Právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) ako veriteľ, žalovaný v 1. rade ako dlžník a žalovaná v 2. rade ako spoludlžník uzavreli medzi sebou dňa XX. XX. XXXX Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, Zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“, č.l. 18), na základe ktorej veriteľ poskytol žalovaným účelový spotrebiteľský úver s nasledovnou špecifikáciou: celková výška úveru: 14 100,- EUR, splátka: 218,67 EUR, splátka s poistením: 227,20 EUR, počet splátok: 120, prvá splátka splatná: 20. 12. 2015, termín konečnej splatnosti: 11/2025, celková čiastka: 26 240,40 EUR, celkové náklady spotrebiteľa: 12 140,40 EUR, fixná ročná úroková sadzba: 14,57 %, RPMN (X): 14,57 %, priemerná hodnota RPMN: 10,07 %. Žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním mesačných splátok. Pôvodný žalobca zaslal žalovaným najskôr Predžalobnú upomienku z 26. 04. 2017 (č.l. 27), v ktorej žalovaných upozornil na omeškanie so splácaním a na možnosť zosplatnenia úveru. Následne žalovaným zaslal Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21. 06. 2017 (č.l. 30), v ktorom žalovaných informoval, že dlh sa stal splatným v celom rozsahu, pričom dlžnú čiastku žalobca ku dňu oznámenia vyčíslil v sume 14 914,25 EUR.

12. Pôvodný žalobca postúpil žalovanú pohľadávku na žalobcu na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok (register OpP sp. zn. 1OpP/3/2018) v spojení so Žiadosťou o postúpenie a prevod zo 07. 07. 2020, s účinnosťou k 22. 07. 2020 (č.l. 83). Postúpenie pohľadávky pôvodný žalobca oznámil žalovaným Oznámením o postúpení pohľadávky z 27. 07. 2020 (č.l. 91 - 92).

13. Aby mohla byť pohľadávka veriteľa voči spotrebiteľovi priznaná v súdnom konaní, súd musí mať preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok pokiaľ ide o existenciu pohľadávky a jej uplatňovanie voči spotrebiteľovi. Kogentné právne normy upravujú právne dôsledky porušenia povinností na strane veriteľa pri uzavieraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere a pri výkone práv z nej vyplývajúcich, na ktoré súd musí prihliadnuť, a teda musí i posúdiť, či je pohľadávka voči spotrebiteľovi uplatňovaná v súlade so zákonom.

14. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase uzavretia zmluvy („ZoSÚ“) veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

15. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

16. Podľa § 7 ods. 15 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

17. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

18. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS („Smernica“), členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. 03. 2014, LCL Le Crédit Lyonnais proti Fesihovi Kalhanovi, C-565/12 uviedol, že je dôležité, aby veriteľa neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity spotrebiteľa a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov, ktorí sa takého správania dopustia. Cieľom uvedenej úpravy je zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti.

20. V rozsudku sp. zn. 23CoCsp/26/2020 z 30. 11. 2020 Krajský súd v Trnave uviedol, že ZoSÚ vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa poskytnúť veriteľovi informáciu len o výške svojich príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

21. Žalobca v konaní nepreukázal, že veriteľovi vzniklo právo vyhlásiť okamžitú splatnosť spotrebiteľského úveru a vyžadovať od žalovaných jednorazové splatenie úveru, a to s poukazom na § 7 ZoSÚ v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ.

22. Žalobca nepreukázal, že veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosť žalovaných splácať úver v zmysle § 7 ZoSÚ. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov sa údaje k skúmaniu bonity nachádzajú v zmluve, kde je pri žalovanom v 1. rade ako dlžníkovi uvedené: priemerný čistý mesačný príjem: 1 741,- EUR, mesačné finančné výdavky (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov): 800,- EUR, iné mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón): 220,- EUR, počet vyživovaných osôb: 2, spôsob bývania: vlastníctvo s hypotékou. Iné údaje (relevantné z hľadiska skúmania bonity) v zmluve uvedené neboli. Pri žalovanej v 2. rade ako spoludlžníkovi údaje k skúmaniu bonity úplne absentovali. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný má k dispozícii mesačne sumu 721,- EUR, ktorú môže použiť na splátky úveru. Tento záver však podľa názoru tunajšieho súdu nezodpovedá zákonnej požiadavke skúmania bonity klienta s odbornou starostlivosťou, keďže nezohľadňuje reálne mesačné náklady ani len na základné životné potreby, pričom údaj o nákladoch vo výške 220,- EUR nedosahuje ani len sumu životného minima, pri zohľadnení vyživovacej povinnosti žalovaného v 1. rade k dvom maloletým deťom. Údaj o mesačných nákladoch štvorčlennej rodiny vo výške 220,- EUR je zjavne nereálny. Žalobca vo svojom vyjadrení k odporu uviedol k skúmaniu bonity len všeobecné tvrdenia, bez konkrétnej väzby na k vyjadreniu priložené listinné dôkazy. Na predloženom výpise z účtu žalovaného v 1. rade (č.l. 209) je vidieť, že žalovaný v 1. rade účet nevyužíval a ani mzda mu naň nechodila. Za obdobie od 01. 09. 2015 do 30. 09. 2015 je vo výpise uvedená jediná položka (pohyb na účte), a to poplatok za vedenie konta flexiúčet. Z výpisu teda nemožno abstrahovať akékoľvek údaje o nákladoch žalovaného v 1. rade. V potvrdení o príjme (č.l. 210) je uvedený čistý príjem (Nettobezug) vo výške 1 500,53 EUR; nie je teda zrejmé, na základe čoho je v zmluve uvedený čistý mesačný príjem žalovaného v 1. rade vo výške 1 741,- EUR. Ďalej už bol predložený iba SIPO doklad na platbu koncesionárskych poplatkov vo výške 4,64 EUR (č.l. 211). Z uvedeného je zrejmé, že veriteľ nezabezpečil potrebné vstupné údaje pre posudzovanie schopnosti žalovaných splácať úver. Posudzovanie bonity je proces zhromaždenia a kvalifikovaného vyhodnotenia relevantných údajov o aktuálnej finančnej situácii konkrétneho klienta, ktorý je veriteľ povinný vykonať s odbornou starostlivosťou a obozretne. Z vykonaných dôkazov súd ustálil, že žalobca nezhrmaždil dostatočné vstupné údaje (resp. nezhrmaždil žiadne relevantné údaje o životných nákladoch žalovaného), ktoré by umožnili skúmať bonitu žalovaného tak, aby žalobca získal vierohodný výsledok o reálnej schopnosti žalovaného splácať úver. Vzhľadom na to podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ prvej vety nebol oprávnený vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Ide zároveň o hrubé porušenie povinnosti skúmať bonitu, a preto súd vyhodnotil úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ druhej vety.

23. Z vykonaného dokazovania súd uzavrel, že veriteľ nebol oprávnený vyhlásiť okamžitú splatnosť predmetného úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ prvá veta). Neplatnosť okamžitého zosplatnenia úveru však nespôsobuje zánik práva veriteľa na zaplatenie jednotlivých splátok. Je preto potrebné posúdiť, či žalobcovi možno priznať nárok voči žalovaným z titulu jednotlivých splátok.

24. Žalobca tvrdí, že žalovaná pohľadávka na neho mala prejsť v dôsledku postúpenia pôvodným žalobcom (viď. odsek 3 tohto rozsudku). Zmluva o postúpení pohľadávky je dvojstranným právnym úkonom, ktorý musí spĺňať všeobecné náležitosti právneho úkonu. Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Podľa § 37 ods. 2 OZ Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný. Zmluvou o postúpení pohľadávky postupca prevádza svoju pohľadávku (t.j. právo na plnenie voči dlžníkovi) na postupníka. Pohľadávka musí byť v zmluve určite a zrozumiteľne identifikovaná, pričom musí ísť o existujúcu pohľadávku. Pohľadávka je identifikovaná právnym dôvodom, výškou a splatnosťou. Predmetom postúpenia medzi pôvodným žalobcom a žalobcom bola jedna pohľadávka (po zosplatnení úveru), s jedným dátumom splatnosti. Táto pohľadávka je však odlišnou pohľadávkou od pohľadávok pôvodného žalobcu na úhradu jednotlivých splátok. Má odlišný právny režim a z právneho hľadiska tieto pohľadávky nemožno zamieňať. Jediné, čo majú spoločné, je právny titul. Ak predmetom postúpenia podľa Zmluvy o postúpení pohľadávok bola vyššie špecifikovaná pohľadávka po zosplatnení, je právne nepochybné, že predmetom postúpenia neboli jednotlivé pohľadávky na úhradu splátok úveru. Naopak, predmetom postúpenia bola neexistentná pohľadávka, keďže podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ v spojení s § 39 OZ nemohla vôbec vzniknúť (pôvodný žalobca nebol oprávnený zosplatniť úver). Preto žalobca nedisponuje platnou pohľadávkou, ktorú by si voči žalovanému mohol v tomto konaní uplatniť. Súd nemohol žalobcovi priznať nárok

voči žalovanému ani z titulu splátok, keďže tieto ako samostatné práva/pohľadávky neboli predmetom postúpenia podľa príslušnej zmluvy o postúpení pohľadávok a teda žalobca nie je nositeľom práv z nich vyplývajúcich. Ide o situáciu predpokladanú v § 527 ods. 1 písm. a) OZ.

25. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žalobca nemá v tomto konaní aktívnu legitimáciu, nie je nositeľom existujúcich nárokov voči žalovaným z predmetnej zmluvy, a preto súd nemohol rozhodnúť inak, než žalobu zamietnuť, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

26. Podľa § 153 ods. 1 Civilného sporového poriadku („CSP“) strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

27. Podľa § 157 ods. 2 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

28. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

29. Súd v súlade s prejednacou zásadou vytýčil pojednávanie na deň 09. 12. 2022, na ktoré boli účastníci riadne predvolaní. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil seba a žalobcu z neúčasti na pojednávaní a navrhol, aby súd pojednával a rozhodol v ich neprítomnosti v súlade so zásadou hospodárnosti konania, teda na základe predložených dôkazov a v intenciách žaloby. Tým sa žalobca vzdal práva vypočúť si skutočnosti a predbežné právne posúdenie podľa § 181 ods. 2 CSP, práva uplatniť ďalšie prostriedky procesného útoku v zmysle § 153 ods. 1 CSP a zmaril i možnosť súdu postupovať podľa § 150 ods. 2 CSP. Preto súd nemohol rozhodnúť inak, než ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku. Takéto rozhodnutie pritom žalobca nemôže považovať za prekvapivé. Všeobecné súdy pri tomto type žalôb vyhodnocujú splnenie podmienok pre okamžité zosplatnenie úveru podľa § 565 a § 53 ods. 9 OZ, ako aj skúmanie bonity dlžníka s vynaložením odbornej starostlivosti v intenciách § 7 ZoSÚ a s právnymi dôsledkami uvedenými v § 11 ods. 2 ZoSÚ. Preto musel byť pripravený uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno i v týchto otázkach, čo však žalobca neuniesol. Žalobca sa nedostavil ani na pojednávanie, na ktorom súd vec prejednával a na ktoré bol žalobca riadne predvolaný. Žalobca nemôže očakávať, že súd vytýči pojednávanie, naštuduje spis a keď považuje žalobcom produkované tvrdenia alebo dôkazy za nedostatočné, potom odročí pojednávanie a opätovne pozve žalobcu, aby sa mohol vyjadriť, prípadne ešte predtým zašle žalobcovi písomný predbežný právny názor spolu so všetkými otázkami, ktoré potrebuje súd zodpovedať. Takáto povinnosť súdu z CSP nevyplýva. Zároveň taký postup nie je súladný s § 153 ods. 1 CSP v spojení s § 157 ods. 2 CSP a § 183 CSP.

30. V časti o zaplatenie sumy 43,93 EUR s prislúchajúcim úrokom z omeškania a v časti o zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky v sume 61,24 EUR s prísl. žalobca vzal žalobu späť a navrhol, aby súd v tejto časti konanie zastavil. Súd preto s poukazom na § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

31. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z toho, že žalovaní boli v plnom rozsahu úspešní a teda im patrí i nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorý im súd priznal vo výroku III. tohto rozhodnutia. V časti o zaplatenie 43,93 EUR žalobca vzal žalobu späť z dôvodu úhrady tejto sumy žalovanými. Žaloba bola podaná dňa 03. 02. 2020. Žalovaní predmetnú sumu uhradili dňa 19. 12. 2019, t.j. pred podaním žaloby, a teda ide o chybu na strane žalobcu a z hľadiska priznania náhrady trov konania úhrada žalovaných nemá žiaden význam. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať na Okresný súd Dunajská Streda do 15 dní od doručenia tohto rozsudku (§ 362 CSP). Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd, ak CSP neustanovuje inak (§ 367 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Intervenient môže odvolanie podať za podmienok uvedených v § 360 CSP.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len za podmienok uvedených v § 366 CSP. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa druhá strana domáhať jej splnenia v exekúcii.